

MOL-EVONEO

Az autógyártók kérték, a MOL teljesítette

A MOL 2007. június 1-jétől új, 99-es oktánszámú prémium tüzelőanyag forgalmazását kezdte meg, amely a világ első, autógyártók által ideálisnak tekintett tulajdonságú motorbenzin, mely abban is eltér az elődöktől, hogy 4,4 százalékos biokomponenst tartalmaz. Az új EVONEO műszaki paraméterei alapján, világszinten is élvonalbeli minőséget képvisel.

Ez, vagyis a közszolgálati feladatként kidolgozott új prémium tüzelőanyag – az EVONEO néven bevezetett új benzin – megszületése és forgalomba állítása volt a fő téma a Magyar Olaj- és Gépipari Nyrt. sajtótájékoztatóján, amelyet május 23-án tartottak.

Engedje meg kedves szakember olvasó, hogy fenntartásainkkal kezdjük a téma tárgyalását. Az utóbbi években, a kezdeti rácsodálkozás és várakozás után már szinte hozzászoktunk az egyre újabb és újabb tüzelőanyag-csodákhoz. Amit a marketing mondott hozzá a nagybecsű autónak, az többnyire a „vakulj, magyar (vagy akár a német, a dán és a többiek!)” szemfényvesztés kategóriáját merítette ki. A 100 vagy akár annál nagyobb oktánszám, a kristálytisztaság „anyag”, a tökéletes motorbelső-takarítás, a kénmentesség (ami tény) mögött volt és van műszaki tartalom, annál kevésbé van tetten érhető igazság a katalizátoros világban a „kisebb emisszió”, a nagyobb teljesítmény, a még kisebb fogyasztás hangzatos reklámszövegeiben. Ezek a tüzelőanyagok is termékek, melyeket az olajipar tisztes haszonnal akar eladni, és erre nem sajnálja a horribilis pénzösszegű reklám- és promóciós kampányokat sem. Tudjuk azt is, hogy az új formulázású tüzelőanyagok finomítói technológiaváltások hírnökei is, új keveréskomponensek, adaléksomagok nagyüzemi próbái, kellően „becsomagolva”. A „hétszínű” titkok közül az is „kicszepegett”, hogy egy nem hazai szuper tüzelőanyag adalékolásán menet közben kellett változtatni.

És még egy idevágó téma: a motorgyártók motorhajtóanyag-igénye és követelményei, valamint a kőolajipar szabványosított motorhajtóanyag-termékei között a specifikációkban ugyan szakadék nincs, de részben mégis külön világok.

Kérdés az, hogy a tüzelőanyaghoz kell-e motort csinálni, vagy fordítva? Az alternatíva persze messze nem ilyen szigorú, számtalan egyeztetés van követelményi kérdésekben, mégis tény, hogy a kőolajiparosok sokszor diktálnak: „ez van, ezt kell szeretni”.

Az autó- és motorgyártók évekkel ezelőtt úgy határoztak, hogy motorhajtó anyagra vonatkozó igényeiket egyeztetik és deklarálják. Létrejött a „Worldwide Fuel Charter” (WWFC) együttműködés négy nagy szövetség (ACEA, Alliance of Automobile Manufacturers, Engine Manufacturers Association, Japan Automobile Manufacturers Association) alapításában. A „négyek” gyakorlatilag a világ teljes autógyártását, mintegy 60 gyártót képviselnek, és ehhez még 14 nemzeti és nemzetközi szövetség is csatlakozott, mint társult tagok.

2006 szeptemberében jelent meg követelményrendszerük 4. kiadása „Worldwide Fuel Harmonisation” (világméretű motorhajtóanyag-harmonizáció) címmel.

Ismerve mindezeket talán érthető, hogy némi óvatossággal fogadtuk az újabb szuper tüzelőanyagot, még akkor is, ha ez hazai termék. Kísérletet ugyan végezni nem tudtunk (egy „autótesztnek” túl sok értelme nem is lenne), de a háttér-információknak utána tudtunk nézni. Érdekes dolgokra leltünk.

Mi a WWFC követelménye?

A motorhajtó anyag követelményrendszerben 4 kategóriát állít fel (Otto- és dízelmotorokhoz), a legszigorúbb a 4., melyben így fogalmaznak: feleljen meg a legszigorúbb emissziós követelményeknek, illetve az emisszió utókezelő

Az új MOLEVONEO benzin legfőbb tulajdonságai:

- Ólommentes,
- kénmentes,
- kiváló menetviselkedési tulajdonságot ígér,
- legalább 4,4% biokomponenst tartalmaz, etanol nélkül, kizárólag ETBE-vel formulázva,
- min. 99-es kísérleti oktánszám,
- speciális adalékként kopáscsökkentő komponens,
- kimagasló oxidációs stabilitás,
- csökkentett olefintartalom,
- minden paraméterével megfelel az autógyártó szövetségek legmagasabb szintű motorbenzin minőségi igényeinek (Worldwide Fuel Charter, category 4).

rendszereknek, kiváltképpen az egyre bonyolultabb nitrogén-oxid redukciós és részecskeutókezelési eljárásoknak. Ezek alapján legyen megfelelő az US EPA Tier 2 vagy 2007/2010 Heavy Duty On-Highway, US EPA Non-Road Tier 4, US California LEV-II, EURO 4, EURO 5 Heavy Duty előírásoknak. A 4. kategória szerinti motorhajtó anyagnak nagyon kis kén-tartalmúnak kell lennie, és a jövőbeni emissziótechnikai rendszereknek is meg kell felelnie. A követelmények a károsanyag-emisszió csökkentést támogató előírásokon túl számos motorikus előírást is rögzítenek, így például a gépjármű menetviselkedési tulajdonságaira, reakcióira

nézve is, melyet a gépkocsivezető érez, értékeli. A komponensekre, a lerakódások mértékére, a kopáscsökkentésre, a korrozív hatásra mind-mind előírások vannak. Ezen autógyártói egységes követelmények összessége szerint „összerakott” (formulázott) és adalékolt Otto-motor tüzelőanyagot – úgy tudjuk – még egyetlen finomító sem csinált. Mindehhez Európában jön még az EU előírt biokomponens-felhasználási kötelezettség. Tehát egy WWFC előírásai szerint készített, biokomponens-tartalmú, nagy oktánszámú motorhajtó anyag eddig még nem született. A MOL a WWFC követelményeit kihívásnak vette, és EVONEO márkanéven, a világon elsőként, elkészítette a „WWFC category 4” motorbenzint!

Kedves olvasó, ezek ismeretében mindjárt más a kép. Ehhez az autóst megcélzó marketing sok mindent hozzátessz – mert üzlet ez. Jogosnak tűnő kérdés, kell-e ez nekünk, autóknak?

Az EVONEO igazi prémiumtermék, ma talán túl is jó, de mindenképpen e felé halad a világ. Ma még nem lehetne technológiai okokból a teljes kínálatot (a MOL-nál sem) erre a WWFC követelményűre átállítani. Itt azonban nemcsak az lehet a szlogen, hogy a „legjobbát a legjobbakkal”, hanem már realis műszaki követelmények is követelik, az NO_x tárolókatálizátoros Otto-motor emissziótechnikának (lásd BMW HPI cikkünket) már bizony szükségeltetik. Elsősorban a biokomponensről illetően nézzünk tovább a részleteket!

Biokomponens a tüzelőanyagban, a bio-ETBE

A fejlesztést prezentálja, hogy 2007 júniusától Európában csak a svédországi kutaknál tanakolható olyan tüzelőanyag, ahol hasonlóan nagy a motorbenzinek vetített biokomponens-tartalom. Az EVONEO-ban rejlő úgynevezett bio-ETBE (etil-tercier-butil-éter) ma az elérhető legjobb minőségű, speciális technológiával előállított biokomponens, amely azon túl, hogy megújuló alapanyagból készül, olyan tulajdonságokkal is rendelkezik, mint a korábban oktánszámnövelő komponensként alkalmazott MTBE.

A technológiai, gazdasági-gazdaságossági és környezetvédelmi szempontokat együttesen figyelembe véve, a biokomponens közvetlen bekeverése a benzinbe széles körben alkalmazható alternatíva. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni azt, hogy a hagyományos tüzelőanyaghoz keverés feltétele, miszerint felhasznált bio tüzelőanyagnak szabványosnak kell lennie, és a kevert tüzelőanyagban is telje-

sítenie kell a benzin tüzelőanyag szabványok előírásait. Csak ez garantálhatja, hogy a gépkocsikban valóban probléma nélkül felhasználhatóak legyenek.

A biokomponens kifejezés a tüzelőanyagban a növényi eredetű, a természetben folyamatosan megújítható alapanyagok jelenlétét takarja. A benzinek esetében ez az összetevő a nagy tisztaságú bioalkohol, amelyet cukornádból, kukoripárból vagy kukoricából nyerhetnek, illetve ennek származéka, az úgynevezett ETBE (etil-tercier-butil-éter).

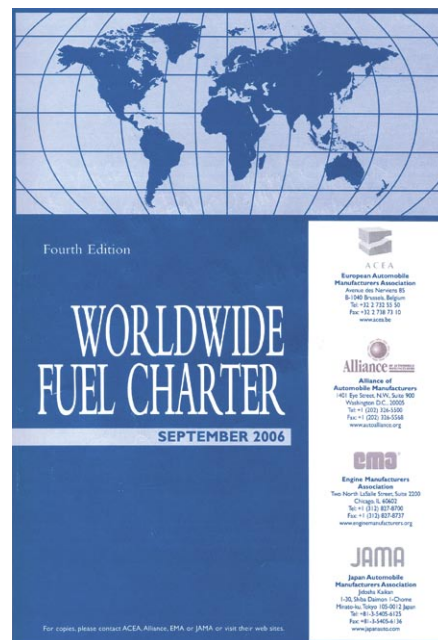
Az Európai Unió 2020-ra kívánja elérni, hogy az unióban felhasznált energia 20 százaléka már alternatív energiaforrásokból származzon. Ennek a törekvésnek a jegyében a növényi alapú, s a természetben folyamatosan hozzáférhető (évről évre megújuló) alapanyagból előállított biokomponensek részarányát növelik a tüzelőanyagokban. Az egyensúlyra természetesen eközben vigyázni kell, mert egyes szakemberek álláspontja szerint a biokomponensek rohamos elterjesztésével a fenntartható növekedésen túli gyártásuk akár a természetes környezet harmóniáját – esőerdők irtásával, élelmiszer-ipari növénytermesztés visszaszorulásával – veszélyeztetheti.

A hazai szabályozás, ösztönzés jelenlegi gyakorlata

Magyarország a biokomponensek szabványos tüzelőanyaghoz keverését ösztönző jövedékedő-kedvezményeket vezetett be. Ez az adó-visszatérítési rendszer a motorbenzinek esetében 2007. június 30-ig volt érvényben, azaz a motorbenzinbe bekevert bioetanol vagy bio-ETBE mennyiségére jutó adó 47 százaléka visszaigényelhető. A biokomponens mennyiségét és „bio” eredetét természetesen igazolni kell.

Az ösztönzési rendszert átalakították, az előzőekben említett adó-visszatérítés megszűnt, helyette – az osztrák rendszerhez hasonlóan – minőségfüggő adódifferenciálás lép életbe kén- és biotartalomra vonatkozó követelményekkel. Így tehát 2007. július 1-jétől kezdődően a benzinre két adószint lesz: egy alacsonyabb, a gyakorlatilag kénmentes és legalább 4,4 százalék biokomponens-tartalmú környezetbarát termékekre, és egy magasabb, a 10 ppm-nél nagyobb kén-tartalmú és (vagy) 4,4 százaléknál kevesebb biokomponens-tartalmazó tüzelőanyagra.

Az új EVONEO tüzelőanyagot az ország MOL töltőállomásainak 90 százalékánál lehet majd tankolni. Persze az sem elhanyagolható szempont, hogy duplán kapnak törzsvásárlói kártyájukra pontot az ilyen tüzelőanyagot tankolók.

És vajon ez a „kímélő étrend” izleni fog az autóknak?

Az igazán izgalmas kérdés mégiscsak az, hogy mit szólnak mindehhez a hagyományos „táplálékhoz” szokott járműmotorjaink? Jól működnek-e majd a kevert tüzelőanyagokkal, vagy meghibásodásokra, a tömítések tönkremenetelére kell-e számítanunk. Nos, a szakemberek határozott álláspontja szerint nincs okunk aggályoskodni: motorunk épp olyan megbízhatóan fog dolgozni, mint a hagyományos tüzelőanyagtól megszokott üzemben. Erre garancia a szabványos minőség. A jelenlegi motorszabvány 5 tf%-ig engedi meg a bioetanol közvetlen bekeverését. A bio-ETBE azonban 15 tf%-ig keverhető be, mert ennek a komponensnek 47%-a tekinthető bioeredetűnek az ETBE gyártásához felhasznált bioetanol részaránya miatt. A szakemberek (és az ilyen tüzelőanyagot tankoló autósok is) egyetértenek abban, hogy nem okozhat fennakadásokat jelenlétük a tüzelőanyagokban, így azok biztonsággal tankolhatók minden autóba.

Mindazok számára, akik korábban a nagyobb oktánszám miatt vásárolták a 98-as benzint, a MOL a jövőben az EVONEO-t javasolja, mivel az ETBE tartalmának és 99-es oktánszámának köszönhetően a 98-as terméket meghaladó pozitív tulajdonságokkal rendelkezik.

ALMÁSSY TIBOR – Nszl

Forrás: <http://www.autoalliance.org/archives/archive.php?id=90&cat=Fuel%20Quality>

